

Presentació

Joaquim Nadal

Conseller de Política Territorial i Obres Públiques de la Generalitat de Catalunya

Les responsabilitats polítiques en l'àmbit del territori em porten cada cop més al convenciment que hi ha un terrible malentès en la formulació de les polítiques que s'ocupen del medi i que en propugnen la protecció. Molt sovint m'he preguntat si la distinció entre paisatge i medi era només la conseqüència de la divisió social del treball, entre diversos professionals segons els camps. Però la conclusió em semblava a mi mateix massa simplista i primària, i portat potser per algun prejudici. Així i tot no ha parat d'obsedir-me una certa rigidesa sectorial, molt poc transversal i abocada només a les qüestions especialitzades de protecció excloent de la biodiversitat expressada per segments d'espècies animals o forestals. El malentès rau potser de forma molt radical en el fet d'ignorar o considerar només des de la seva vessant depredadora la presència en el medi de l'espècie animal dominant, l'home.

A mi personalment em costa molt de definir uns paràmetres d'actuació sense tenir en compte les dades essencials que es desprenen de l'evolució del contingent demogràfic d'un territori determinat i de la seva forma d'actuar i organitzar-se col·lectivament i comunitàriament. La petjada profunda de la humanitat ha produït, naturalment, efectes contradictoris que, per una banda, han comportat riscos i, per l'altra, han aixecat totes les oportunitats que el mateix univers ens aportava.

Hi ha un fet extraordinari de civilització que és justament el control i coneixement de la natura i la seva conducció ordenada i intel·ligent per tal de respondre a les necessitats creixents dels humans. Aquesta aventura humana em sembla el centre de totes les reflexions sobre el territori, el paisatge i el medi, perquè esdevé en qualsevol cas la dada més rellevant per tal de garantir aquells punts d'equilibri imprescindibles de cara al futur.

No hi vegeu, en aquests plantejaments, una condescendència passiva que també ens podria portar per camins imprevisibles si deixéssim sense límit evolucionar els instints, sovint insensats, de la humanitat a l'hora de pensar els paràmetres de la societat del futur. Ben al contrari. Ens pertoca

definir instruments de gestió i ordenació del paisatge considerat com un palimpsest biològic i geològic, en el qual potser podem procedir a una anàlisi per capes però, en canvi, no hi podem actuar amb criteris de zones d'exclusió o amb paràmetres d'una falsa naturalització que, després de mil·lennis, ja només existeix en l'imaginari d'alguns, però que és irreal en la memòria de molts.

La integració del paisatge i del medi en un tot és el camí únic, no unívoc, que permet definir pautes d'actuació en el paisatge després de conèixer-ne els trets distintius més bàsics i d'assumir el seu caràcter permanentment dinàmic. Ho he dit infinitat de vegades i ho torno a repetir ara: no hi ha una foto fixa possible del paisatge, tal com ens ensenya la mateixa natura amb la diversitat canviant dels cicles anuals. La bellesa que ens emociona és justament la pulsó especial que es desprèn de moments irrepetibles i que ens enlluernen els sentits fins a embriagar-nos de plaers sensibles. Les polítiques del paisatge ens haurien de conduir a la recerca de la més alta perpetuació possible del plaer i del confort en una societat que viu permanentment el desconhort insaciable de la impossible felicitat absoluta.

L'experiència desencadenada fa uns anys a Florència amb la voluntat de definir una política europea del paisatge ens permet, ara, el contrast de les diferents polítiques desplegades arran d'aquella declaració d'intencions, que ens aporten per visió comparada un test dels resultats assolits i dels problemes persistents, que són molts.

El paisatge és una difícil equació entre l'home i el medi. Enfocat globalment, el territori com un tot, sense reproduir espais temàticament hiperprotegits, té segurament algun camí de solució que, ara, amb aquest llibre pretenem explorar de forma conjunta a la llum de diverses experiències europees. I al bell mig, l'experiència de Catalunya, que vol il·luminar amb llum pròpia un projecte ambicions ple de llums i ple d'ombres encara per revelar.